

M E D I A N

VÝZKUM TRHU, MÉDIÍ a VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ, VÝVOJ SOFTWARE

MEDIAN, Národních hrdinů 73, 190 12 Praha 9, tel.: 225 301 111, fax: 225 301 101, [http: //www.median.cz](http://www.median.cz), e-mail: median@median.cz

oficiální partner KANTAR MEDIA GROUP

pro Českou republiku

Výzkum mezi rodiči dětí se zdravotním postižením

Praha, březen 2010

Zpracováno pro:

OBSAH PREZENTACE

- Metodologie
- Struktura výběrového vzorku
- Shrnutí hlavních zjištění
- Analýza

Metoda:

F2F dotazování – papírový dotazník – osobní návštěva tazatele u rodičů zdravotně postižených dětí

Cílová skupina:

Rodiče dětí se zdravotním postižením v ČR pečující o děti celoročně (tj. ne rodiče dětí dlouhodobě umístěných ve speciálních ústavech a školách). Zdravotně postiženým dítětem se přitom rozumí osoba do 18-ti let věku, jejíž tělesné, smyslové a nebo duševní schopnosti neodpovídají typickému stavu pro daný věk.

Velikost vzorku: 200 respondentů

Výběr:

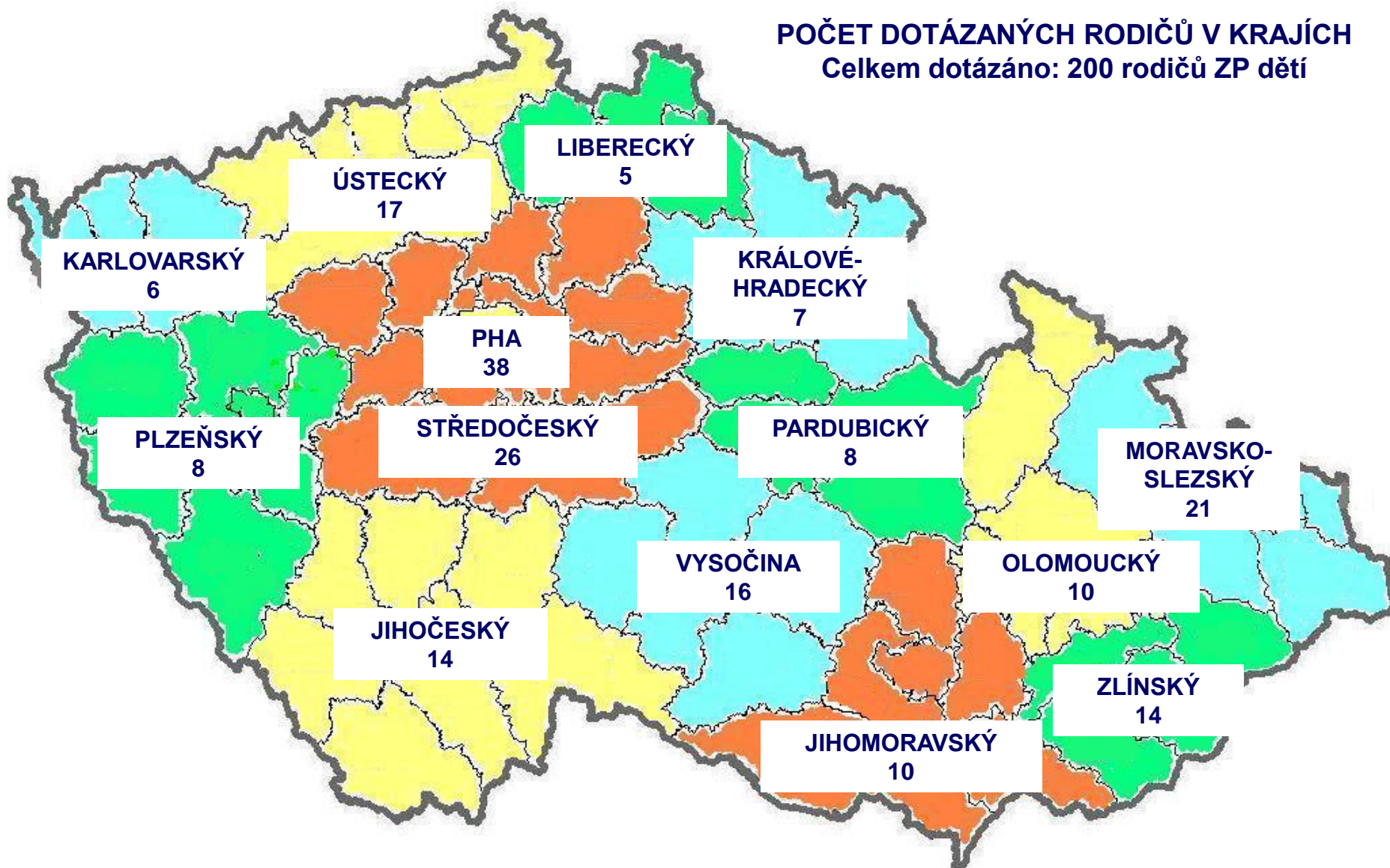
Reprezentativní kvótní výběr (kvóty - věk dítěte, základní typ postižení, stupeň postižení, region bydliště).

Termín dotazování: 15.2. – 12.3. 2010

Lokalita dotazování: Česká republika

Struktura výběrového vzorku

POČET DOTÁZANÝCH RODIČŮ V KRAJÍCH
Celkem dotázáno: 200 rodičů ZP dětí

- Z hlediska využívaných služeb jsou nejčastěji využívány ordinace lékaře specialisty (98%), dětského lékaře (98%), dále pedagogicko – psychologická poradna (52%), lázně (51 %) a speciálně pedagogické centrum (35 %). S těmito službami, pokud je rodiče se svými dětmi navštěvují, jsou většinou spokojeni. Podrobně viz grafy strana 12 a 13.
- Nejčastějším zdrojem informací o službách, které by mohla rodina s dítětem s postižením využívat, jsou lékař, Internet (ale celkem jen 50 % jej uvádí) a od přátel a známých z řad rodičů dětí s postižením. Informace od sociální pracovnice uvádí pouze třetina dotázaných rodičů. Více graf na straně 14.
- Za nejzávažnější problémy v oblasti péče o děti s postižením rodiče považují zejména nedostatek financí pro rodiny, na pomůcky a na osobního asistenta. Na dalším místě spontánně jmenují nezájem veřejnosti, předsudky a posměch okolí. Na třetím místě potom nezájem státu a státních orgánů a nedostatečnou bezbariérovost. Více viz strana 18.

- Z hlediska srovnání důležitosti a spokojenosti s řešením problémů v oblasti péče o děti je závažné zjištění, že ty problémy, které považují rodiče za nejzávažnější jsou zároveň podle nich i nejhůře řešeny. Jedná se především o systém dávek, zaměstnávání, možnosti studia a bydlení pro děti se zdravotním postižením, legislativu a aktivní přístup státních orgánů k péči o děti s postižením. Více viz strana 19.
- Naopak za méně důležité a přitom i celkem dobře řešené považují rodiče kvalitu středisek rané péče, středisek respitní péče, zájem o integraci ze své strany (ze strany rodičů), aktivitu a činnost neziskových organizací. Více viz strana 19.
- Rodiče vidí v péči o děti se zdravotním postižením jako hlavní svou péči. Vedle rodičů pak je podle nich důležitý systém zdravotnictví, systém sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovny, sociální péče a na posledním místě mezi nejdůležitějšími systém školství. Více graf na straně 20.
- Z hlediska podoby pomoci státu rodinám s dítětem se zdravotním postižením vidí rodiče jako hlavní finanční pomoc, a to v oblasti lékařské péče a zdravotních pomůcek i v oblasti přímé finanční podpory. Více graf na straně 25.
- Poněkud ve stínu této finanční pomoci stojí přesvědčení, že by práce v oblasti pomoci rodinám s dítětem se zdravotním postižením měla probíhat hlavně přímou prací v terénu a že pro tuto práci musí stát vytvořit prostor. Postavení ve stínu finanční pomoci má potom i integrace dětí do běžných zařízení. Více graf na straně 26 a 27.

- **Relativně vysoké procento rodičů podporuje budování a udržování ústavní specializované péče. Téměř 90 % rodičů považuje tento způsob státní pomoci za důležitý (str. 25).**
- **S tím souvisí i fakt, že nejvíce pozitivně je vnímána péče o děti s postižením ve specializovaných léčebnách, v ústavech sociální péče a ve školách (str. 26).**
- **Naopak nejvíce kritizována je pomoc státu z hlediska pracovního uplatnění, bydlení a poradenství rodinám (str. 26).**
- **Je velmi zajímavé, že pouze 46 % respondentům vyhovuje současný systém nasměrování finanční pomoci na nákup služeb do rodin; pouze 55 % respondentů uvádí, že tyto peníze používá k nákupu sociálních služeb tak, jak zamýšlel zákonodárce. K výše uvedeným bodům detailně viz grafy na straně 25 až 28.**
- **Více než polovina rodičů (59 %) využívá služeb neziskového sektoru, avšak 49 % uvádí, že nikoliv. Nejvíce jde o služby sdružení rodičů, terapeutické služby a sociálně právní služby. Se službami jsou rodiče vesměs spokojeni. (Str. 29 a 30.)**
- **Pouze 15 % rodičů je členem (platicím) sdružení rodičů dětí s postižením. Z těch, kteří nejsou členy, je 39 % se sdružením v kontaktu. (Str. 31).**

PODROBNÉ VÝSLEDKY V GRAFECH

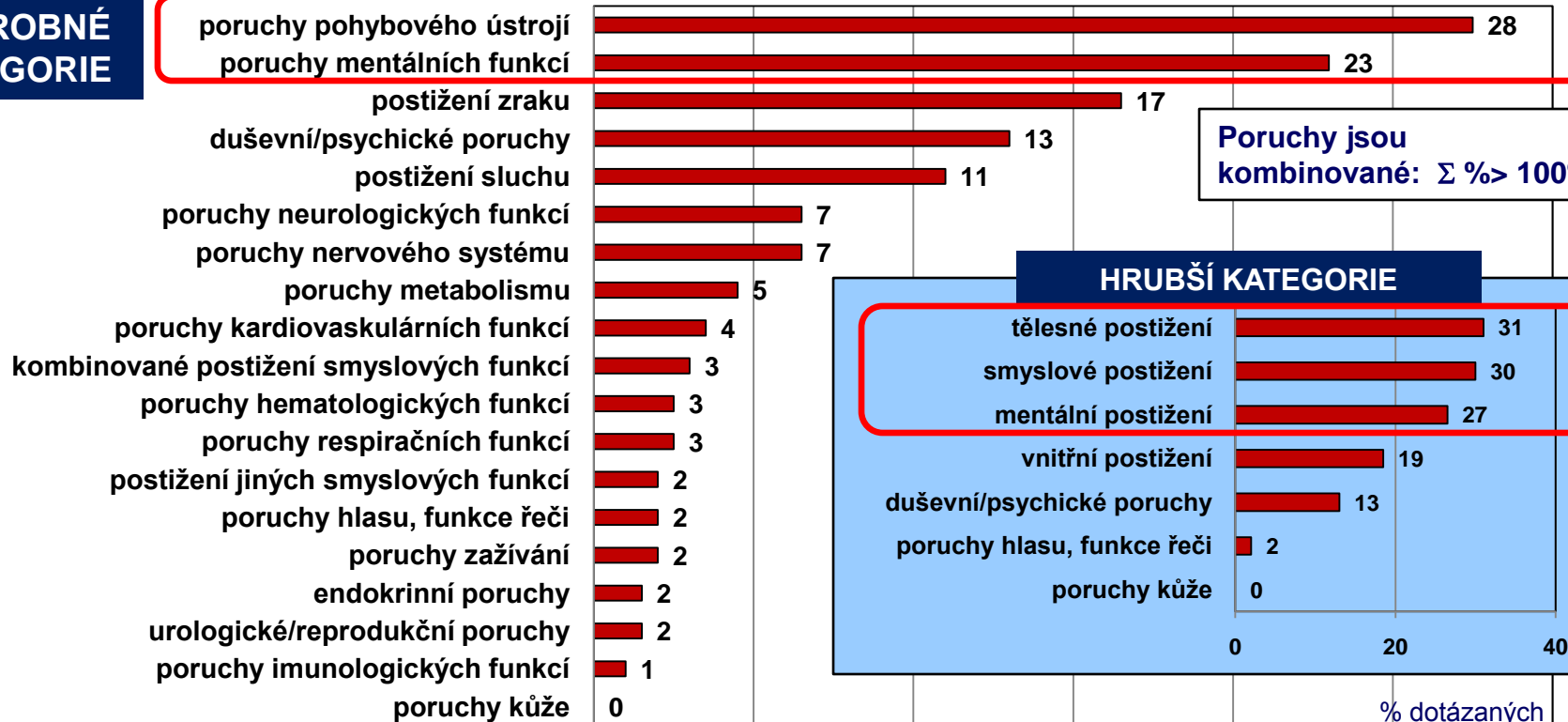
Struktura vzorku – typy postižení

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

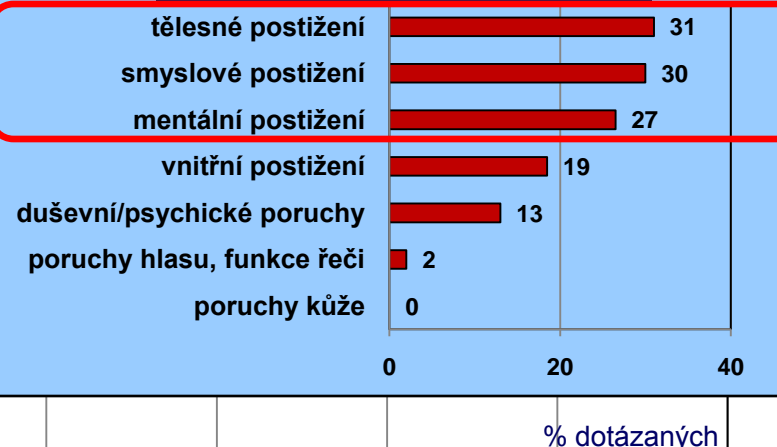
A01. Který typ zdravotního postižení má Vaše dítě?

PODROBNÉ KATEGORIE

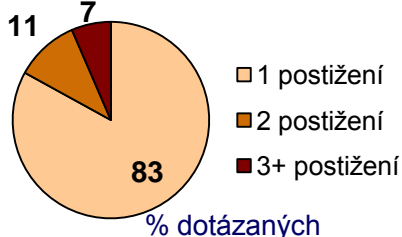

Poruchy jsou kombinované: $\Sigma \% > 100\%$

HRUBŠÍ KATEGORIE

KOMBINOVANÁ POŠKOZENÍ

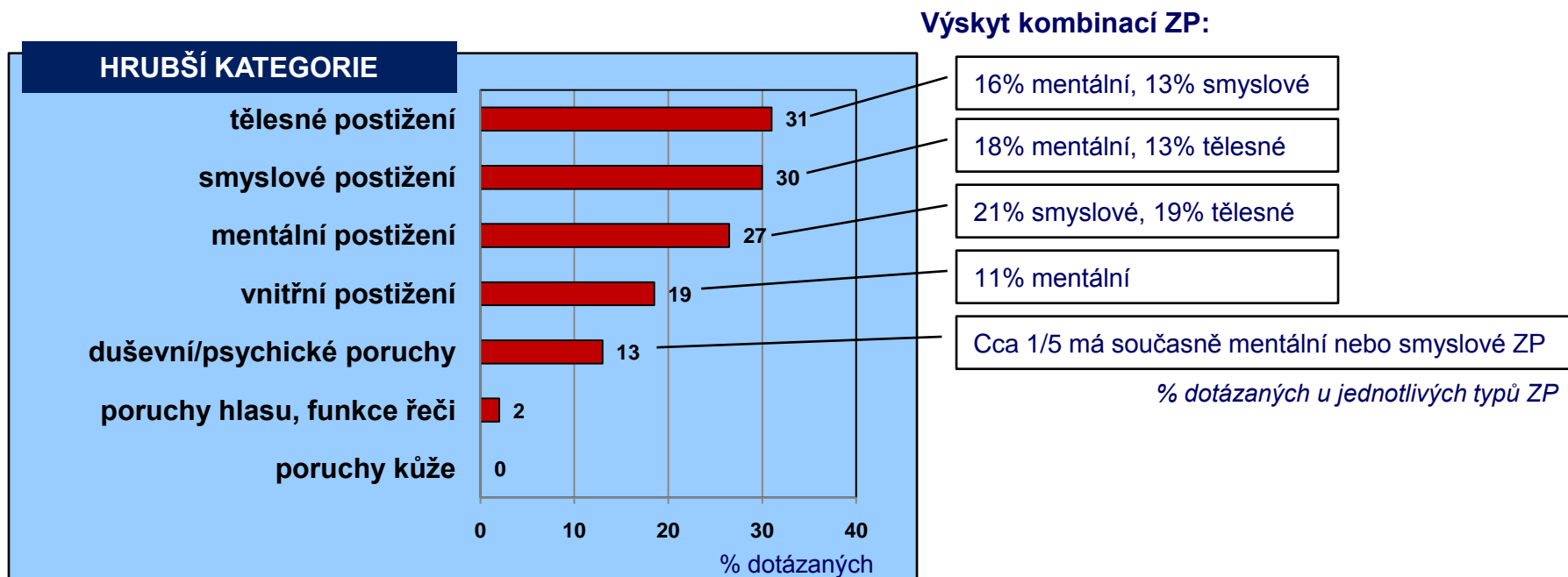

➤ **18% dotázaných rodičů uvádí, že jejich ZP dítě má více postižení**

Kombinace postižení

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

- **tělesné, smyslové a mentální postižení nebo jejich kombinace jsou nejčastějšími ZP, které dotázaní rodiče uváděli**
- **srovnáme-li průměrný počet postižení (z celé široké nabídky ZP), pak s rostoucím věkem tento průměr roste z 1,2 u dětí do 5 let na 1,6 u mladistvých 15-18 let**
- **smyslové postižení se významně častěji (v dotazovaném vzorku) vyskytovalo u dětí do 5 let věku**

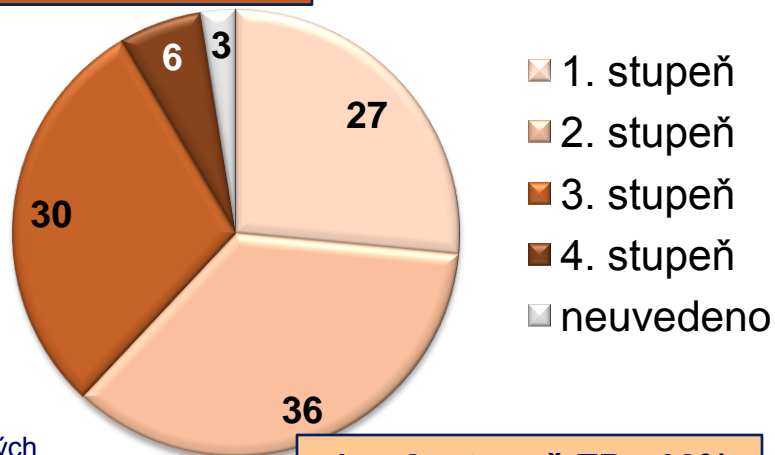
Struktura vzorku – stupně postižení, věk

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

A02. Který stupeň postižení byl vašemu dítěti přiznán?

3. + 4. stupeň ZP: 36%

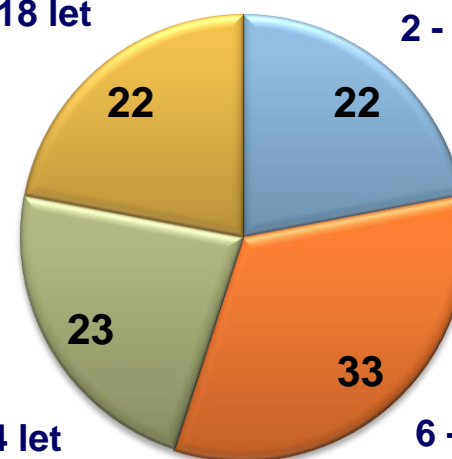

1. + 2. stupeň ZP: 62%

A03. Věk dítěte se zdravotním postižením

15 - 18 let

2 - 5 let

11 - 14 let

6 - 10 let

% dotázaných

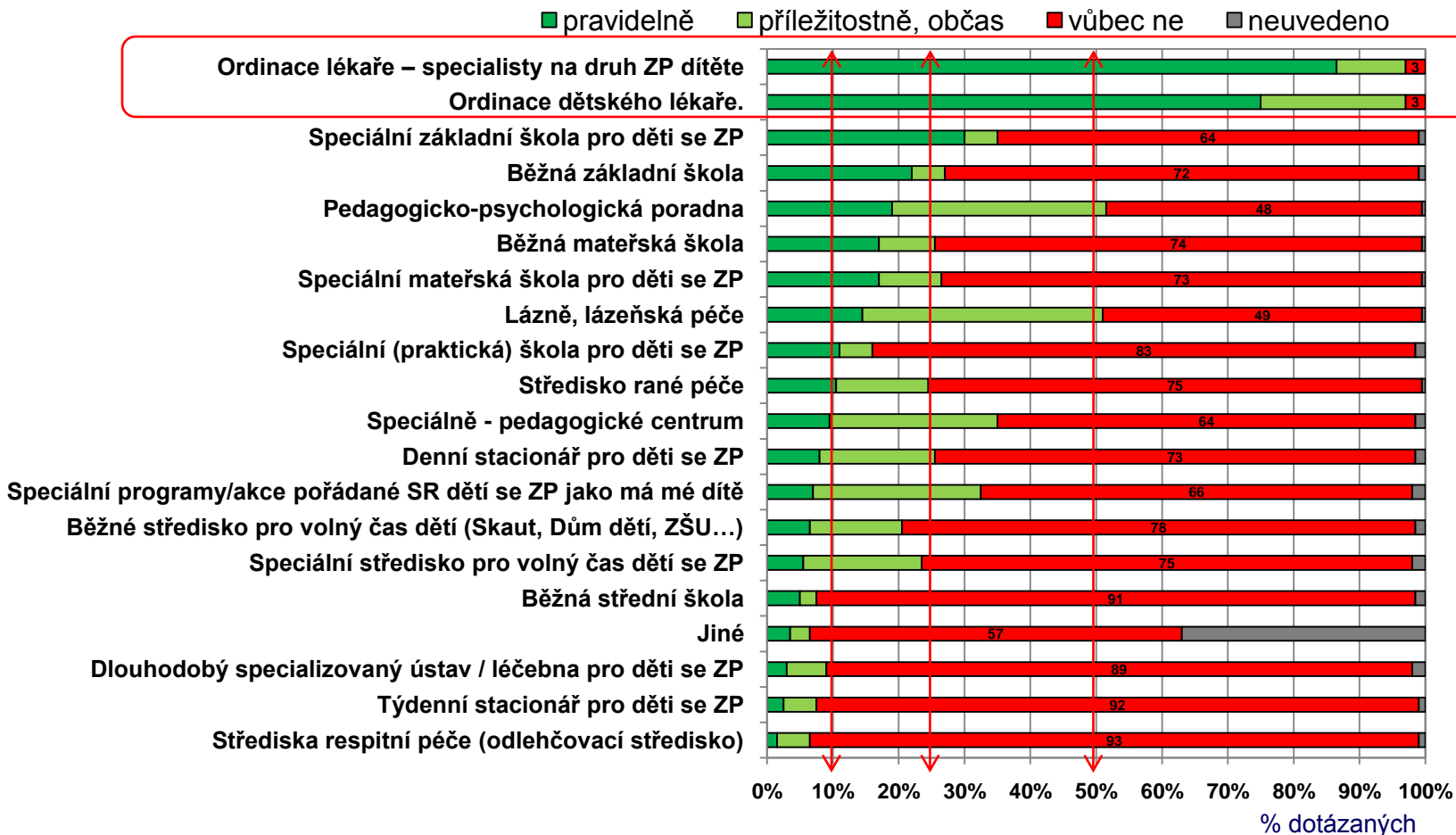
➤ většina mladších dětí z výběrového souboru (do 14 let) má přiznán nižší stupeň postižení (1. nebo 2.), naopak u mladistvých 15 – 18 let má většina přiznán vyšší stupeň ZP (3. nebo 4.)

Využívání / navštěvování služeb a institucí

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

A04. Které z následujících služeb, institucí jste pro vaše dítě využíval (a) / navštěvoval (a), využíváte / navštěvujete:?

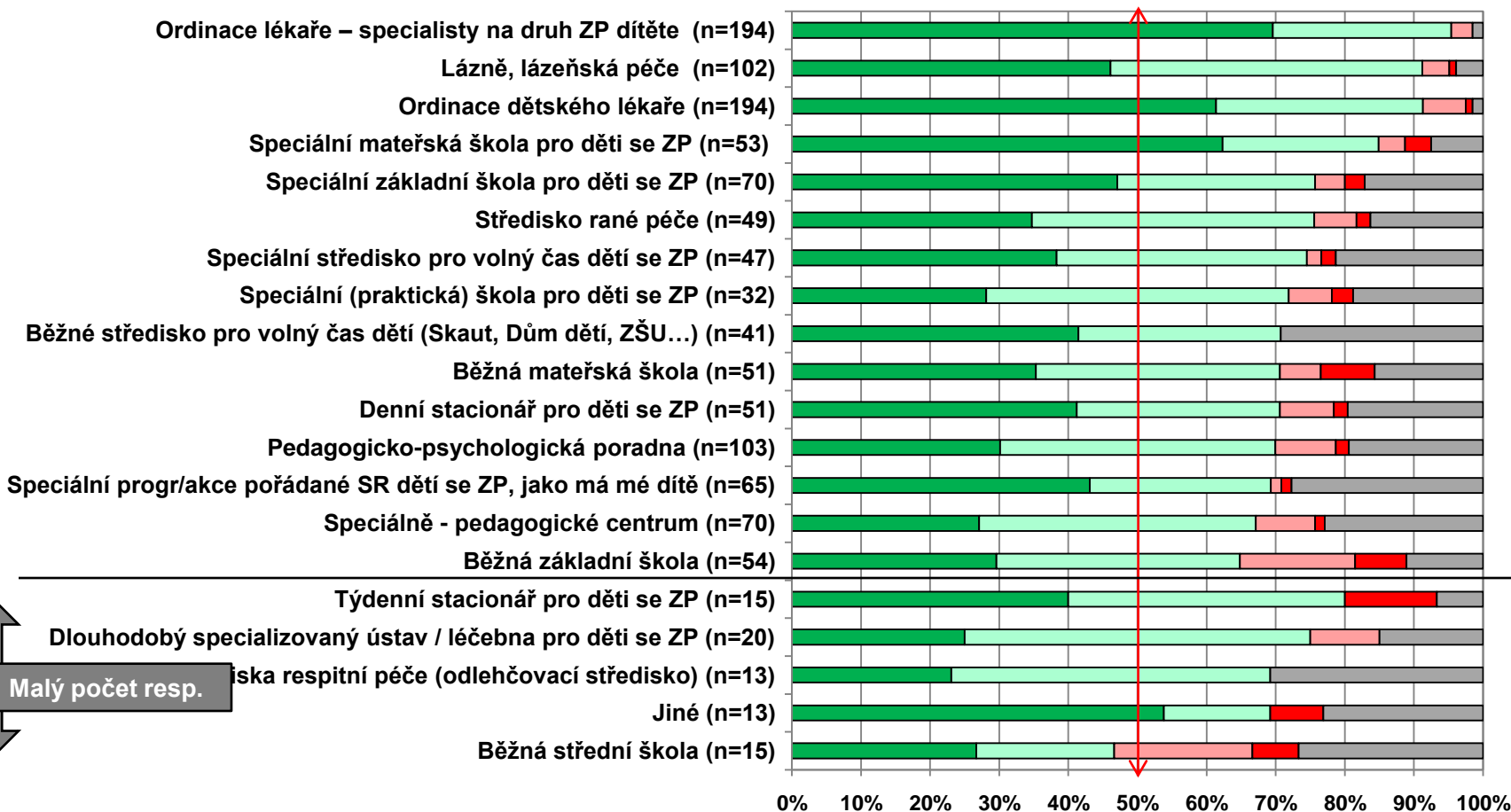
Spokojenost se službami / institucemi

% z těch, kteří alespoň občas využívají službu/ instituci

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

A05. A jak jste spokojen (a) se službami, které Vám byly poskytnuty v ...?

■ velmi spokojen(a) ■ spíše spokojen(a) ■ spíše nespokojen(a) ■ zcela nespokojen(a) ■ bez odpovědi

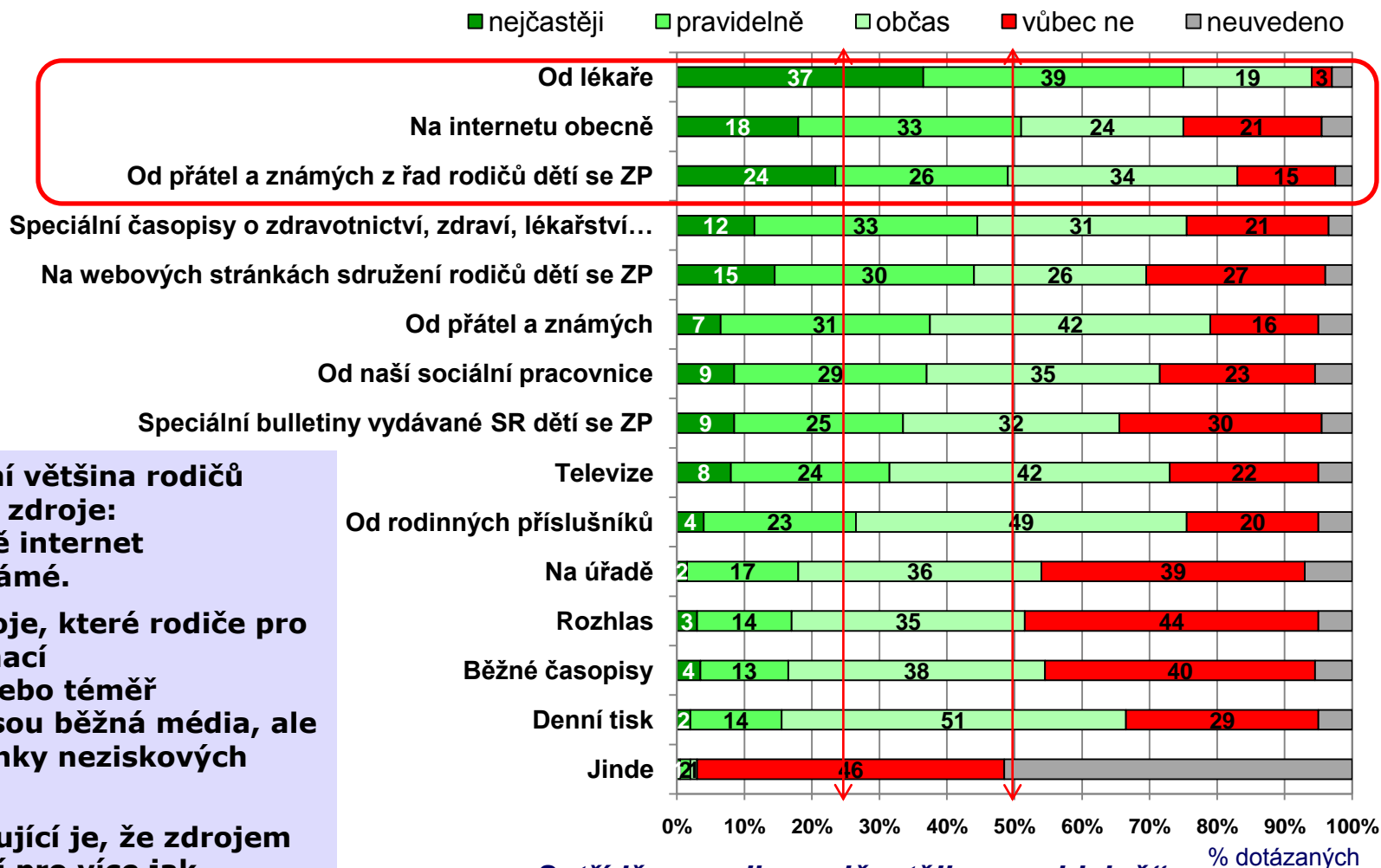
Setříděno podle „velmi + spíše spokojen(a)“

Zdroje informací o službách

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

A06. Odkud se dozvídáte o možnostech služeb, pomoci, které byste mohl (a) využívat pro vaše dítě?

➤ Nadpoloviční většina rodičů uvádí pouze 3 zdroje: lékaře, obecně internet a přátele a známé.

➤ Naopak zdroje, které rodiče pro získání informací nevyužívají, nebo téměř nevyužívají, jsou běžná média, ale i webové stránky neziskových organizací.

➤ Zcela alarmující je, že zdrojem informací není pro více jak polovinu rodičů úřad či sociální pracovnice.

Setříděno podle „nejčastěji + pravidelně“
„nejčastěji“ - možnost uvést více zdrojů

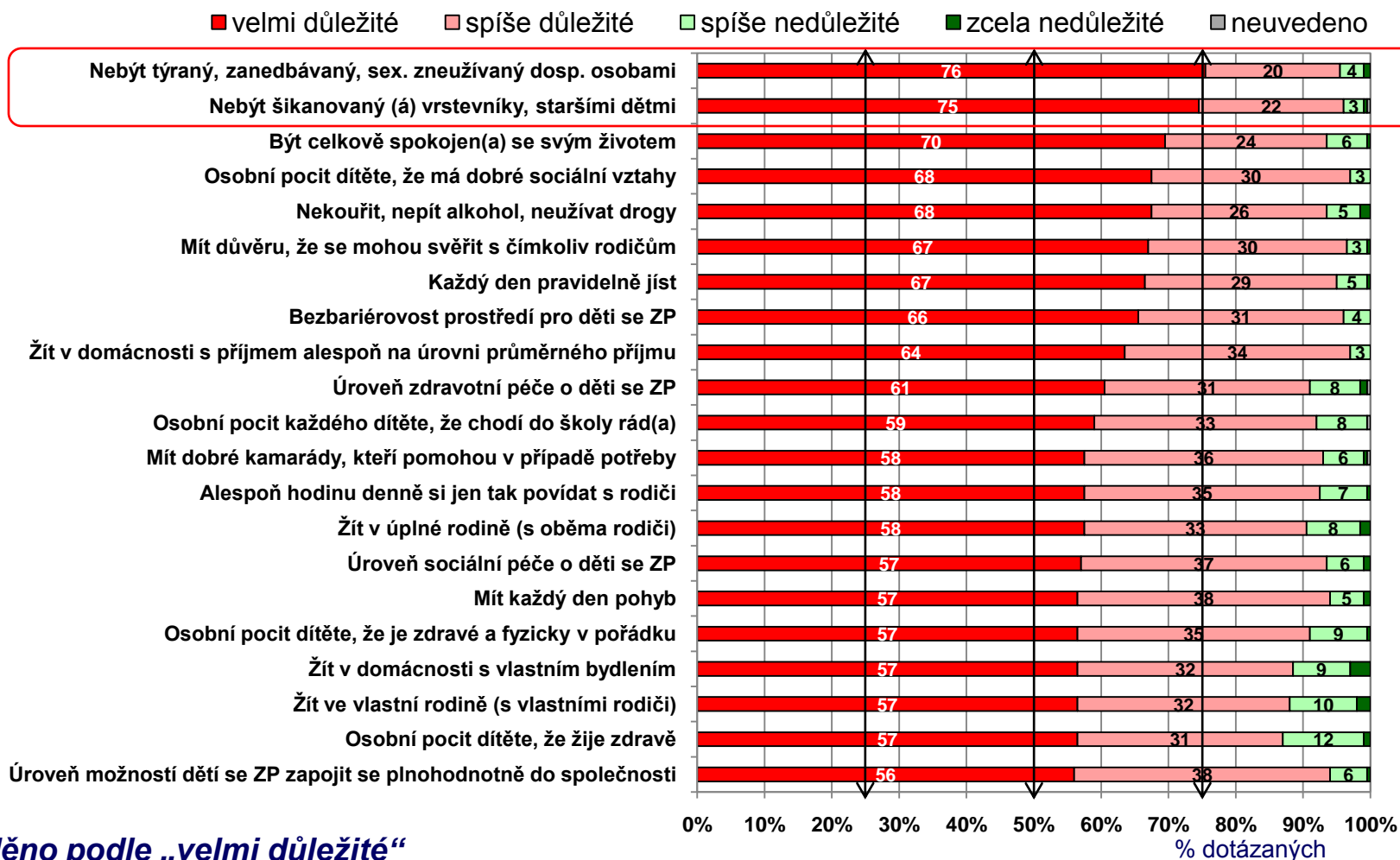
Důležitost faktorů s vlivem na úroveň života

část 1 – faktory, kde „velmi důležité“ dosahuje úrovně 55%+

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

A07. Nyní Vám uvedu některé faktory, které mohou ovlivňovat celkovou úroveň života dítěte, a Vy mi prosím ke každému faktoru řekněte, jak jsou podle Vás pro úroveň života dětí důležité.

Setříděno podle „velmi důležité“

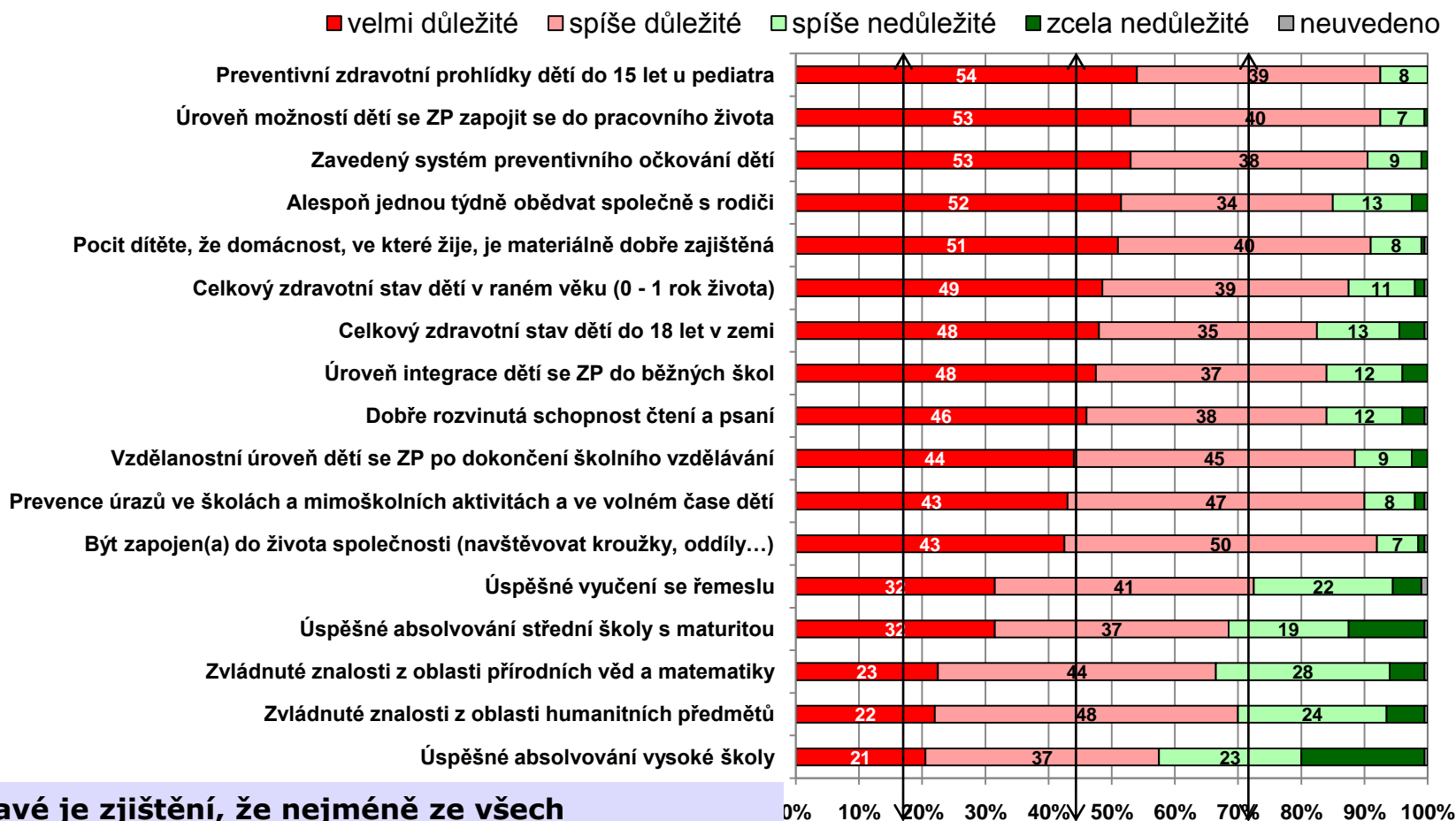
Důležitost faktorů s vlivem na úroveň života

část 2 – faktory, kde podíl „velmi důležité“ je menší 55%

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

A07. Nyní Vám uvedu některé faktory, které mohou ovlivňovat celkovou úroveň života dítěte, a Vy mi prosím ke každému faktoru řekněte, jak jsou podle Vás pro úroveň života dětí důležité.

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

Setříděno podle „velmi důležité“

➤ Zajímavé je zjištění, že nejméně ze všech vyjmenovaných faktorů ovlivňují úroveň života dětí faktory spojené se vzděláváním. Bude to patrně spojeno s upřednostněním obecně lidských kvalit života nad vzděláním a uplatněním u rodičů dětí se ZP.

Důležitost faktorů s vlivem na úroveň života

FAKTOROVÁ ANALÝZA – matematická redukce A07

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

Původních 38 položek bylo redukováno na 9 základních typů postojů respondentů k faktorům úrovně života dětí. Důležitost je odstupňována shora dolů, od nejdůležitějších faktorů k těm nejméně významným.

Osobní spokojenost: nebýt týraný, mít důvěryhodné zázemí, jistotu, že je o něj/ní postaráno

Dosažené vzdělání a zvládnuté dovednosti a znalosti

Materiální zabezpečení, vlastní bydlení

Být s rodiči

Integrace dětí do škol a do života, vzdělanostní úroveň

Zdravotní a úrazová prevence

Bezbarierovost, plnohodnotné zapojení se do života

Celkový zdravotní stav

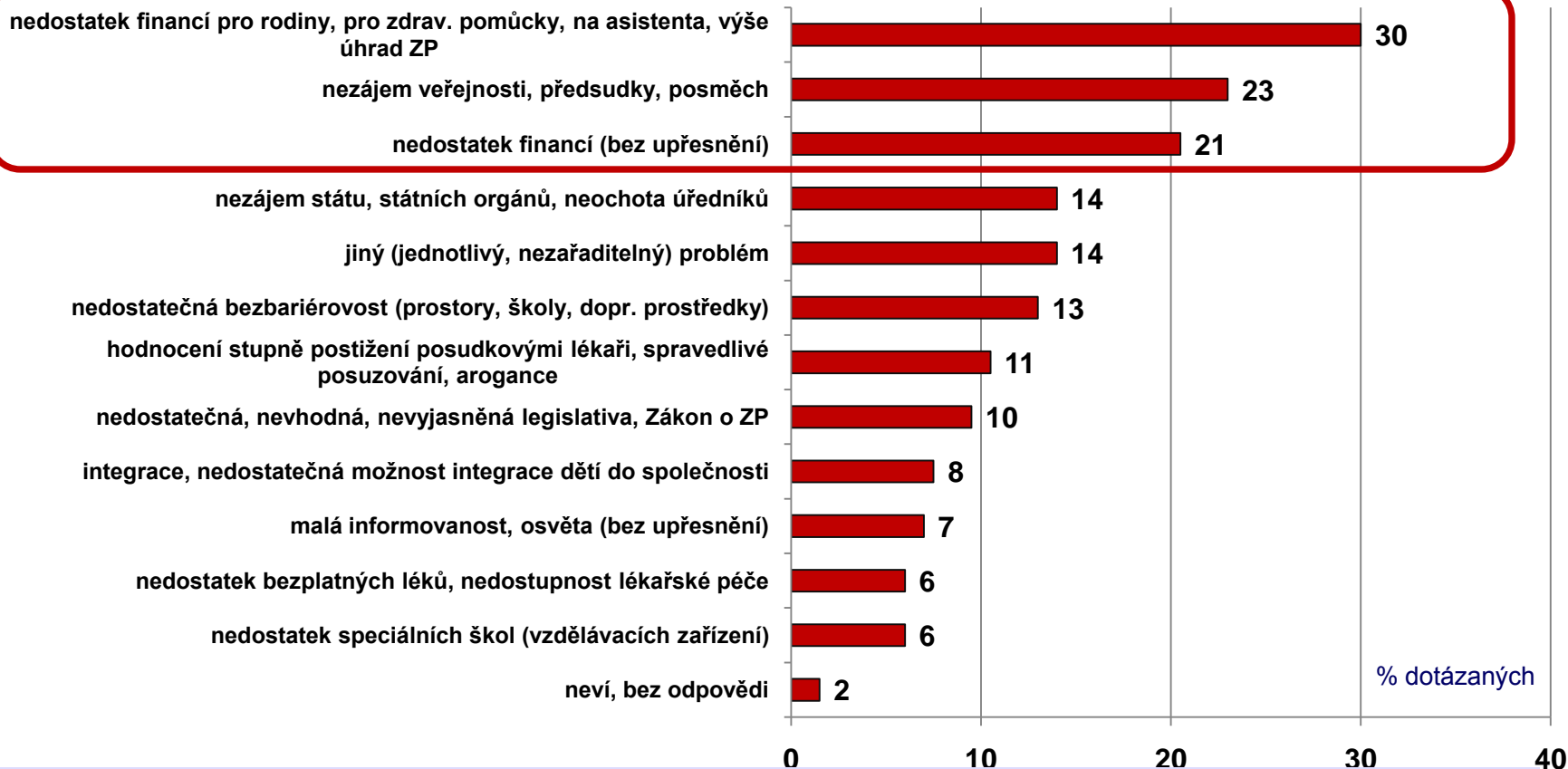
Žít v úplné rodině

Hlavní problémy v péči o ZP děti v ČR

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

**B01. Které 3 hlavní problémy vidíte v péči o děti se zdravotním postižením v ČR?
(spontánní odpovědi respondenta, tj. bez možnosti výběru odpovědi)**

➤ kromě nedostatku financí uvádí 23% dotázaných rodičů jako jeden z hlavních problémů „nezájem veřejnosti, předsudky a posměch“

➤ na čtvrtém místě je podle otevřených výpovědí rodičů ZP dětí (uvádí 14% z nich) nezájem státu, jeho orgánů a neochota úředníků, 13% rodičů uvádí mezi hlavními problémy nedostatečnou bezbariérovost škol, dopravních prostředků atd.

Závažnost problémů vs. spokojenost s řešením

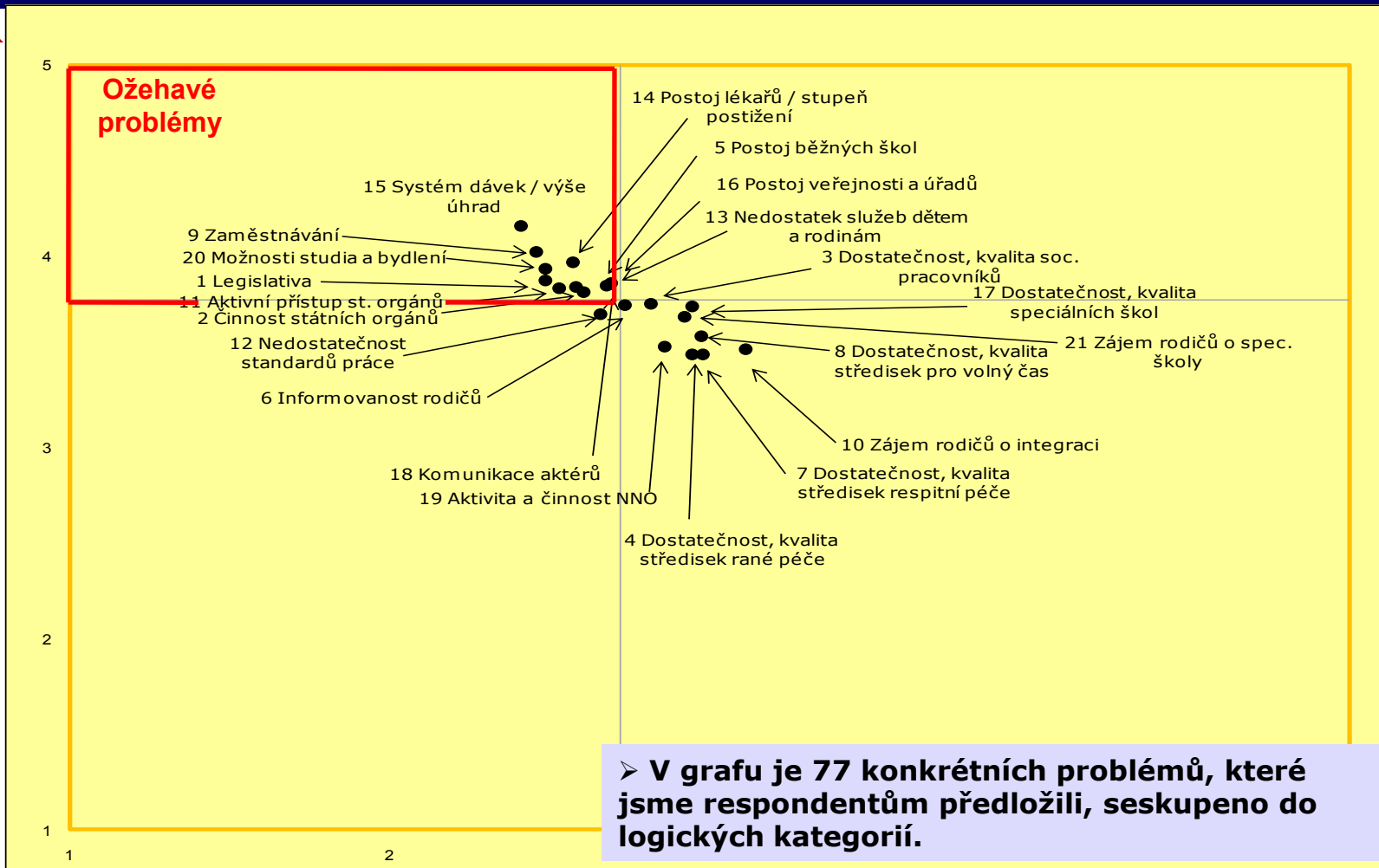
LOGICKY KUMULOVANÉ KATEGORIE

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

B02. Jak závažné jsou podle Vás následující problémy? B03. Jak jste spokojeni s jejich řešením?
Hodnocení důležitosti a spokojenosti vyjmenovaných problémů.

Závažnost problémů

Spokojenost s řešením problémů

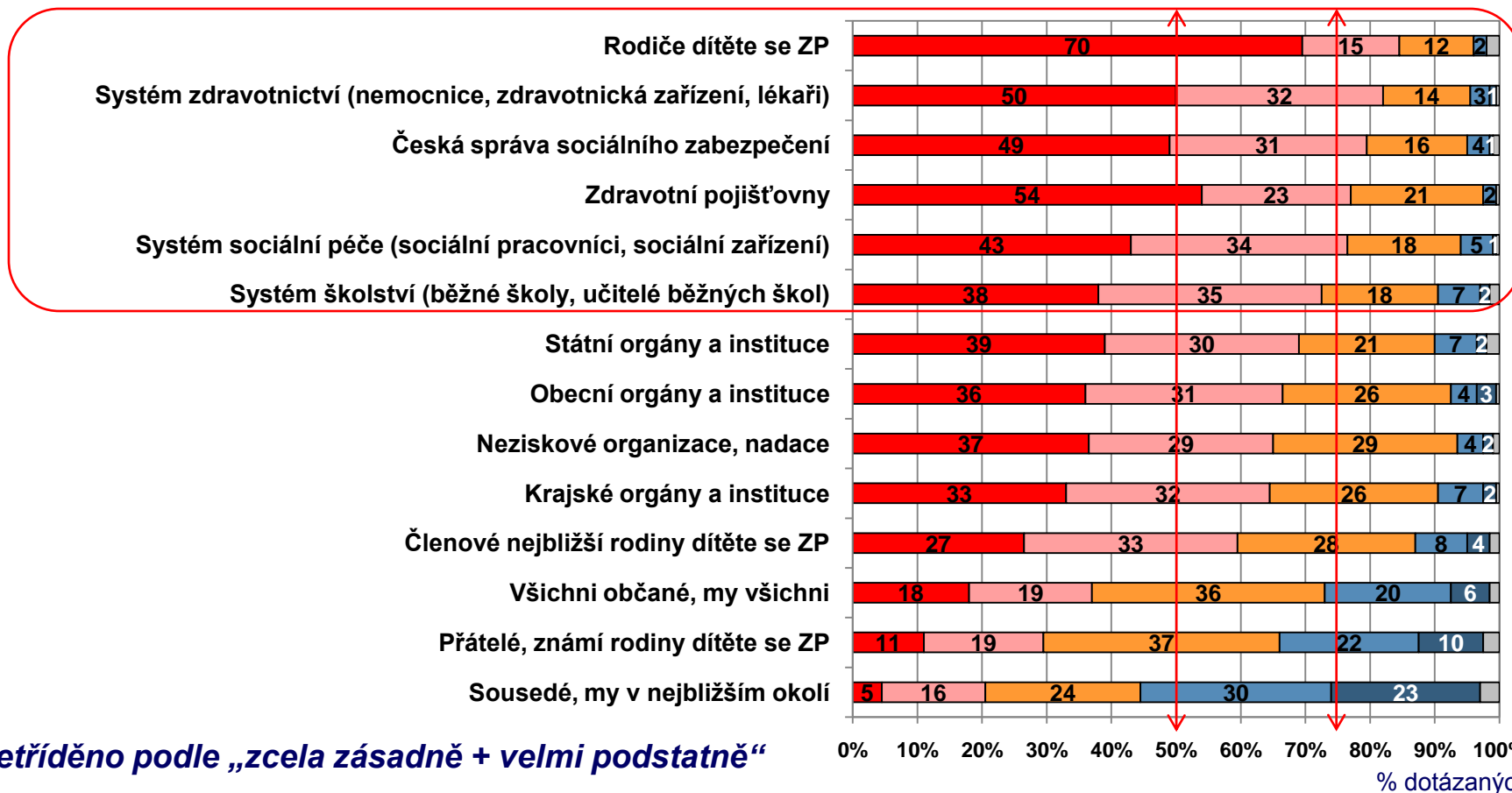
Podíl na péči o ZP děti

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

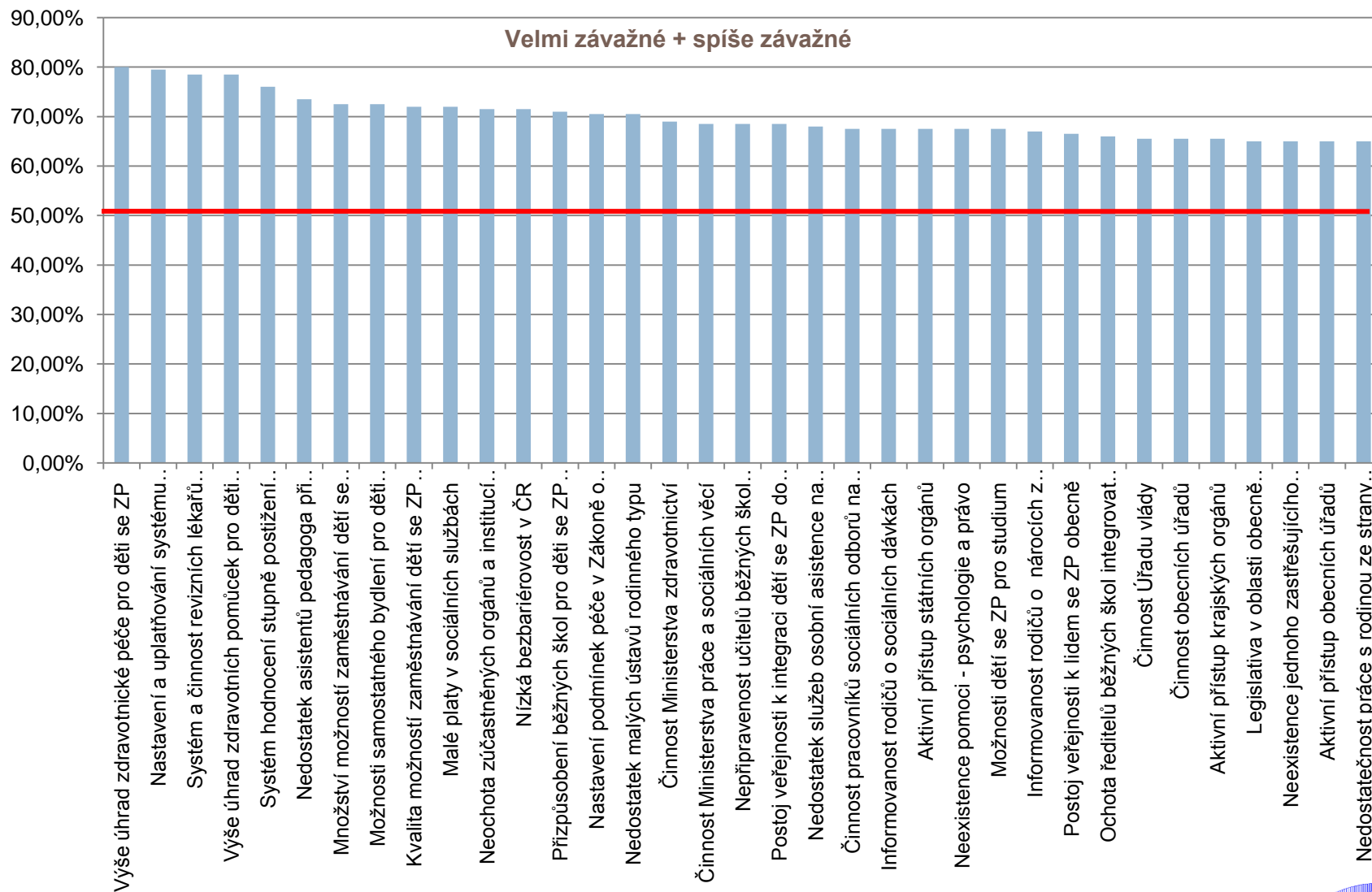
B04. Do jaké míry si myslíte, že by se měly na péči o děti se zdravotním postižením podílet:

■ zcela zásadně ■ velmi podstatně ■ ano, měly by se podílet ■ spíše okrajově ■ vůbec ne ■ neuvedeno

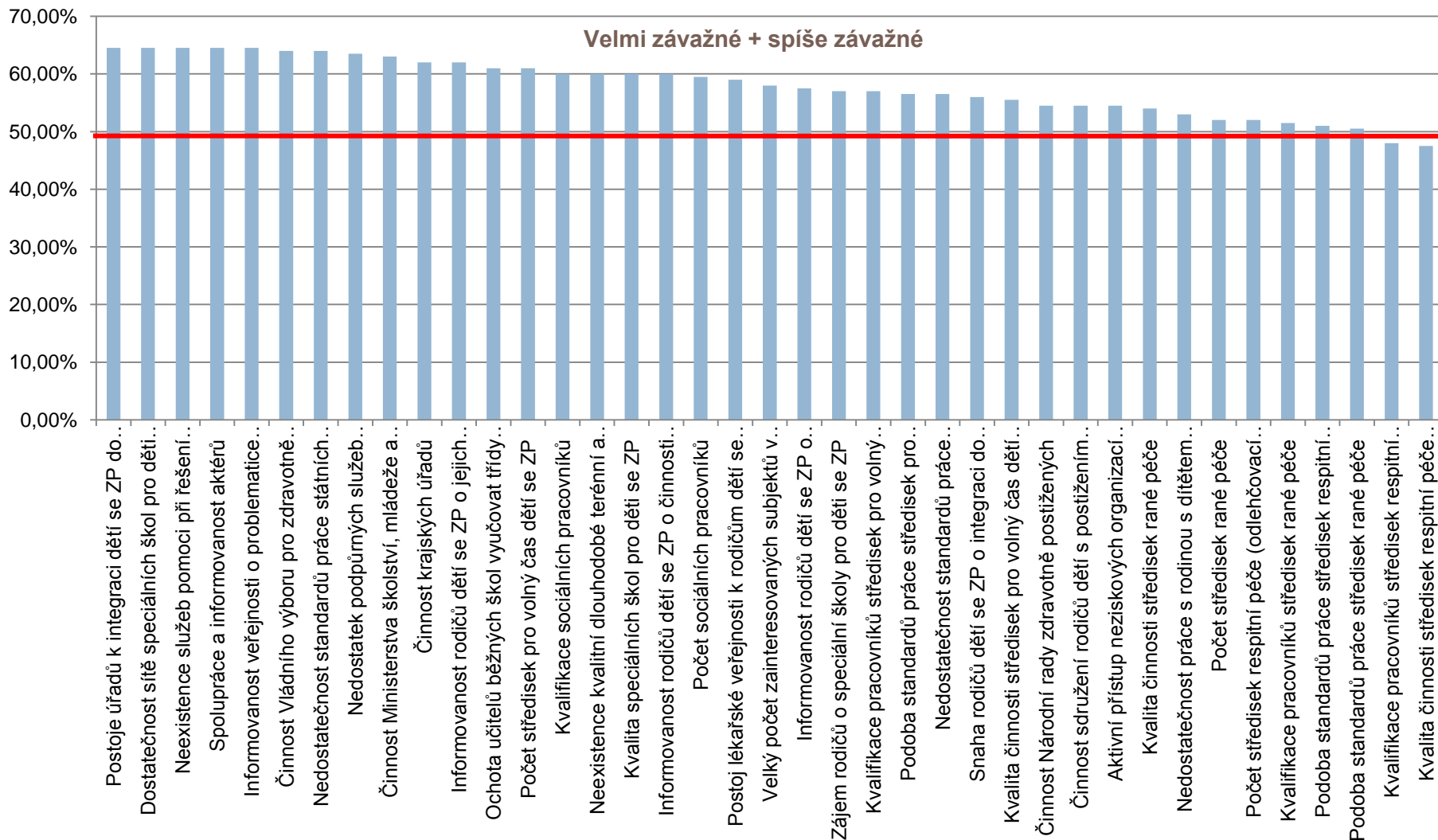

Setříděno podle „zcela zásadně + velmi podstatně“

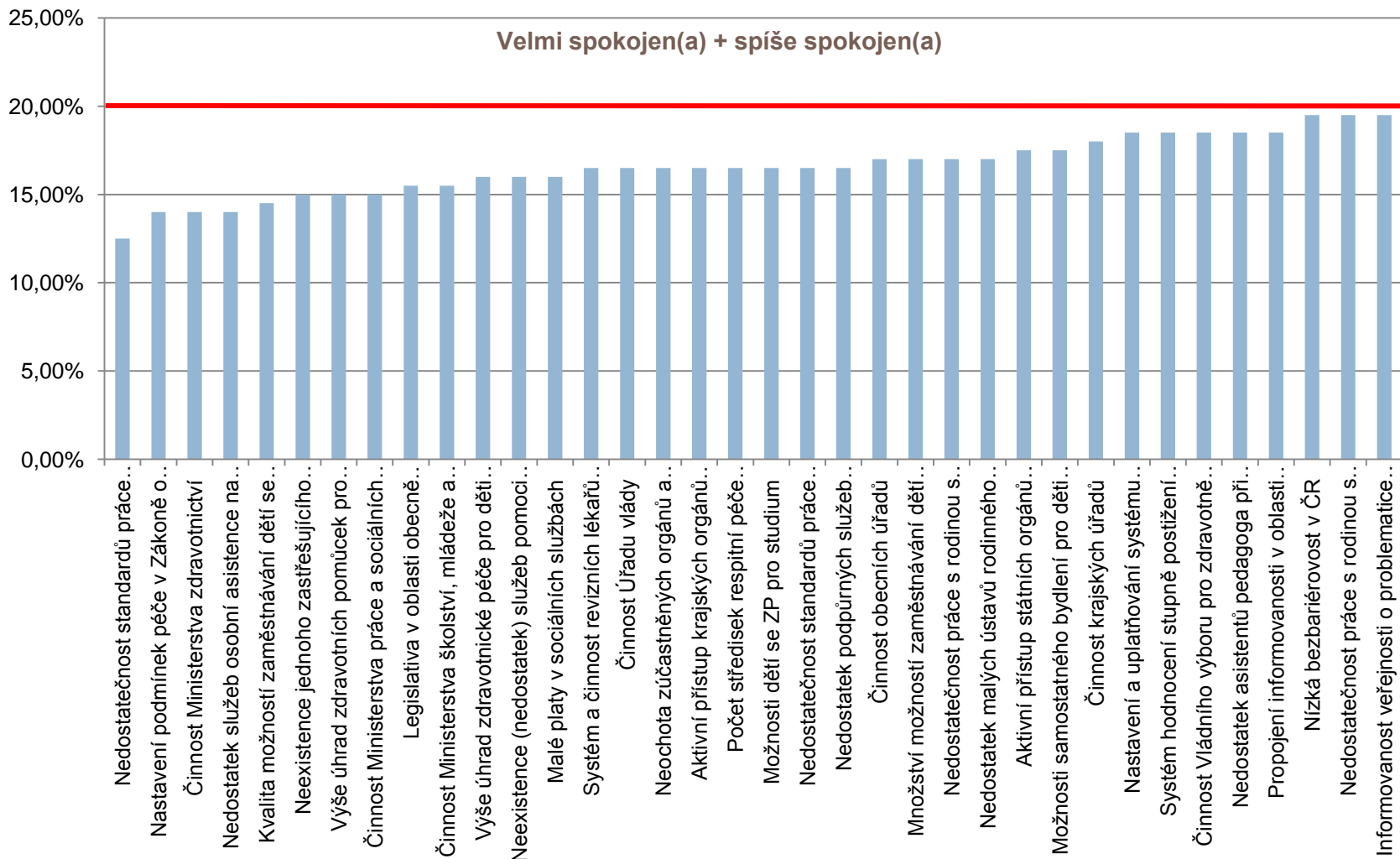
Závažnost problémů dětí se ZP I / II

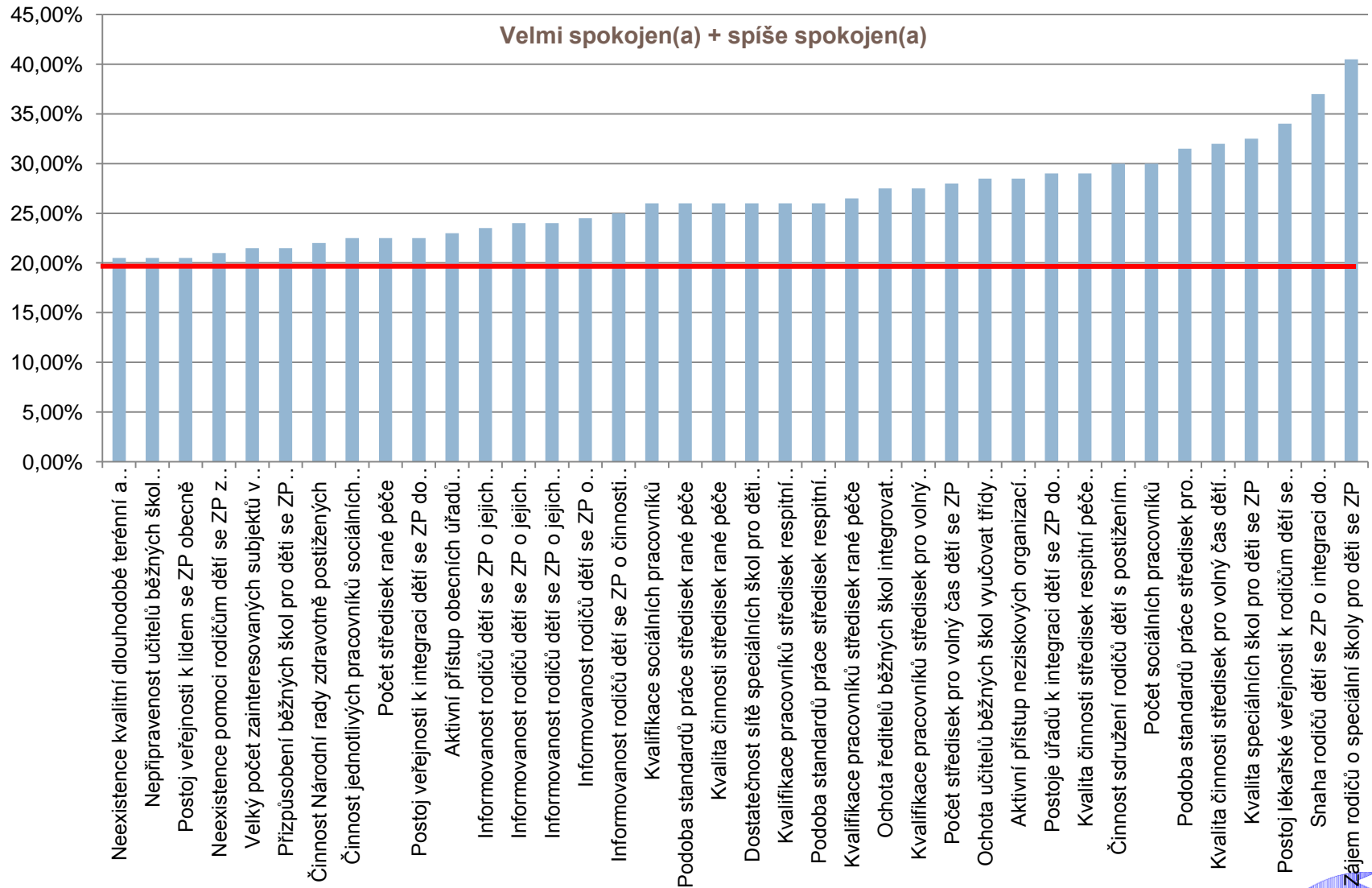
Závažnost problémů dětí se ZP II / II

Spokojenost s řešením problémů dětí se ZP I / II

Spokojenost s řešením problémů dětí se ZP II

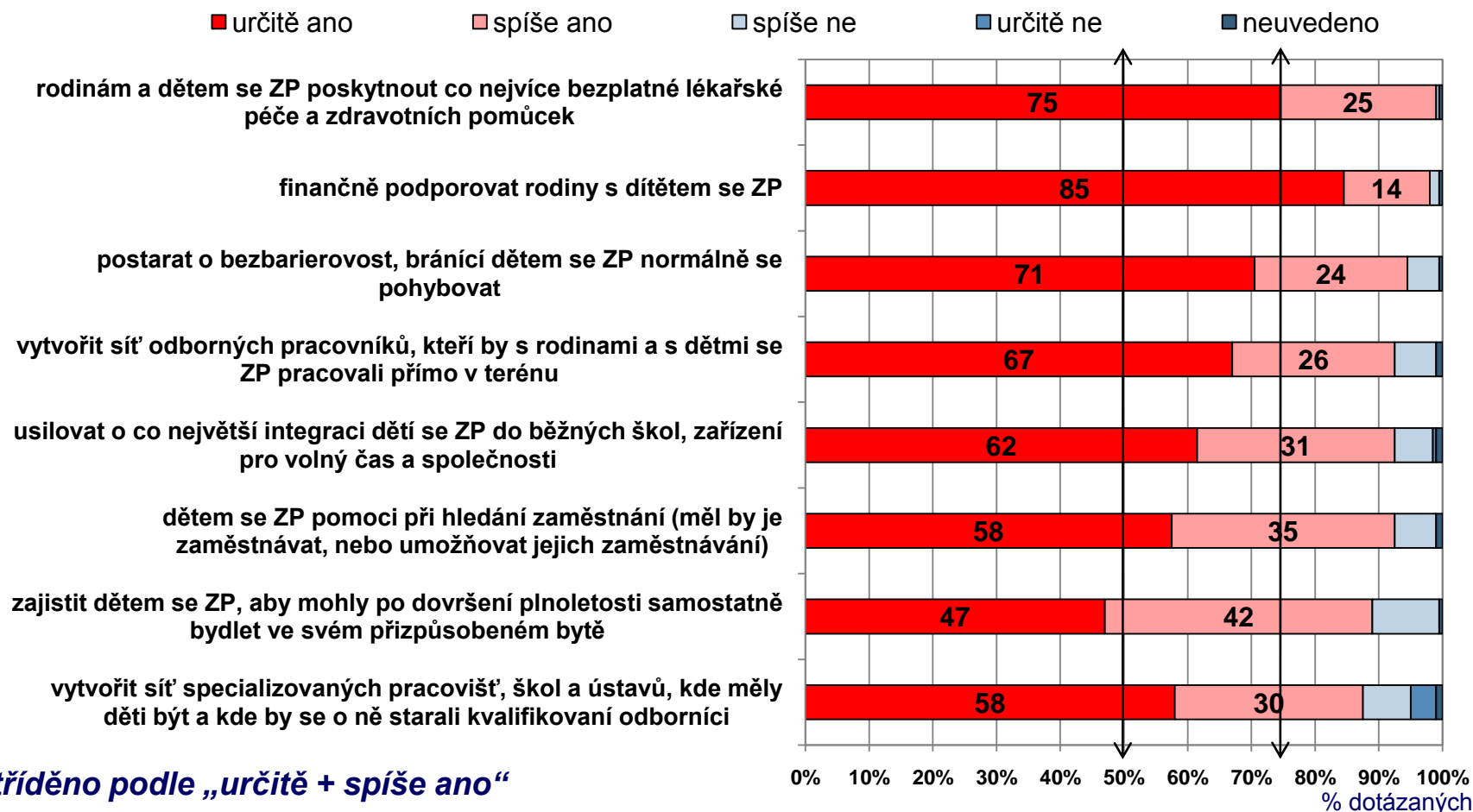

Postup státu vůči dětem se ZP

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

B05. Jak by podle Vašeho názoru měl postupovat stát ve vztahu k dětem se ZP. Co z těchto věcí by měl stát dělat?

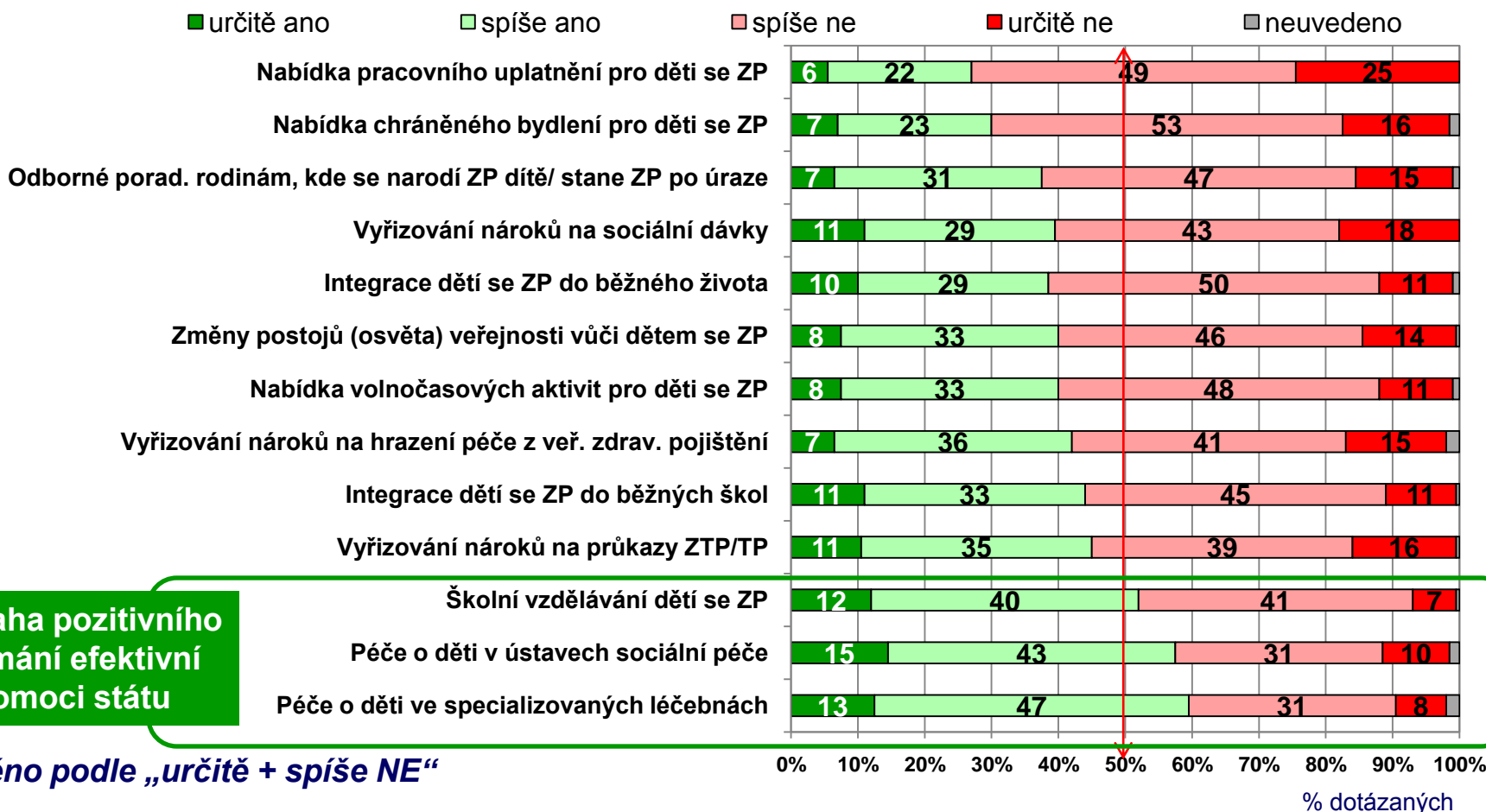
Setříděno podle „určitě + spíše ano“

Efektivní pomoc státu v životních situacích

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

B06. Myslíte si, že náš stát efektivně pomáhá dětem se zdravotním postižením a jejich rodinám v následujících životních situacích?

Převaha pozitivního vnímání efektivní pomoci státu

Setříděno podle „určitě + spíše NE“

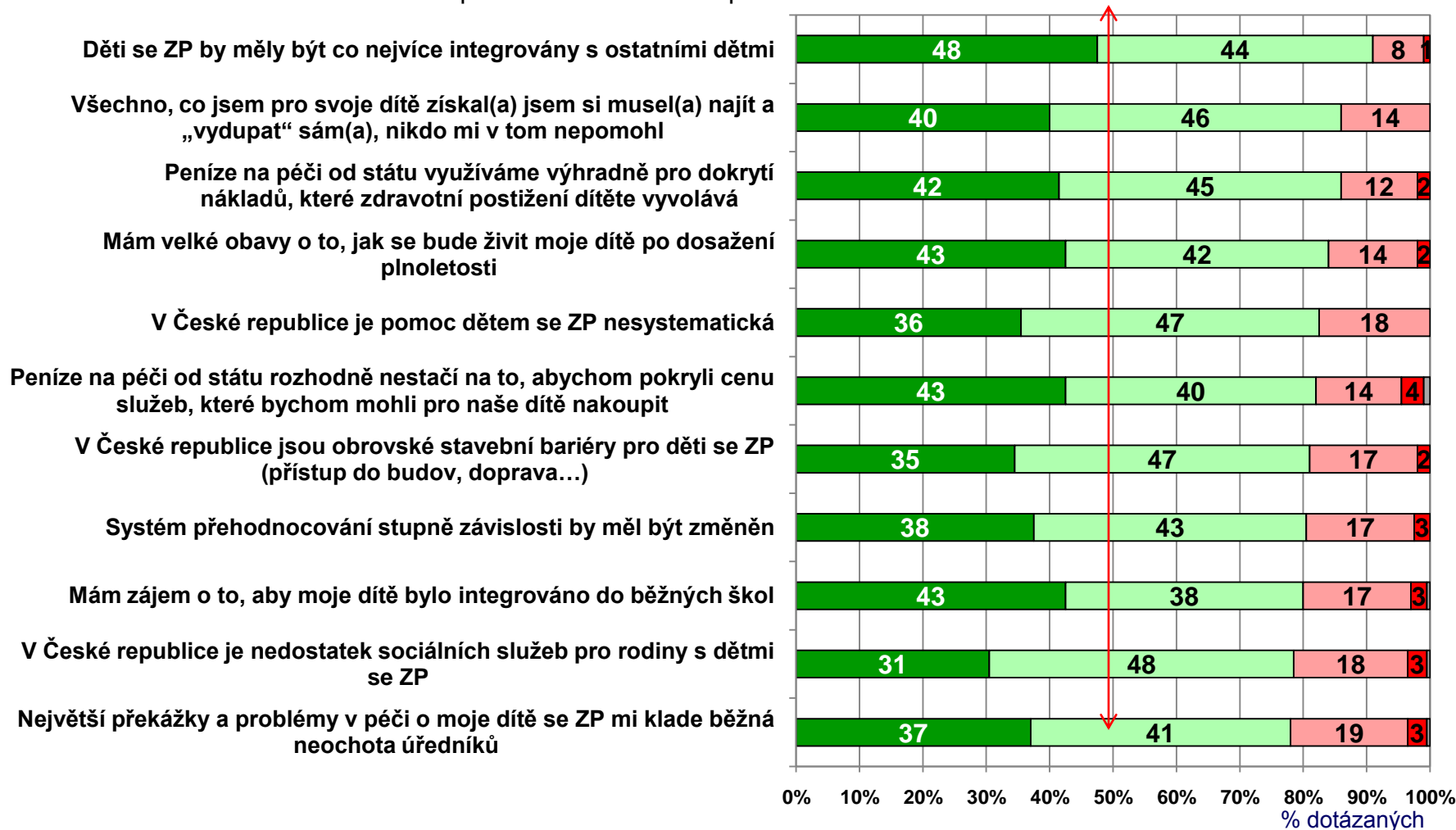
Souhlas s výroky (část 1)

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

B07. Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky?

■ zcela souhlasím □ spíše souhlasím □ spíše nesouhlasím ■ zcela nesouhlasím □ neuvedeno

Setříděno podle „zcela + spíše souhlasí“

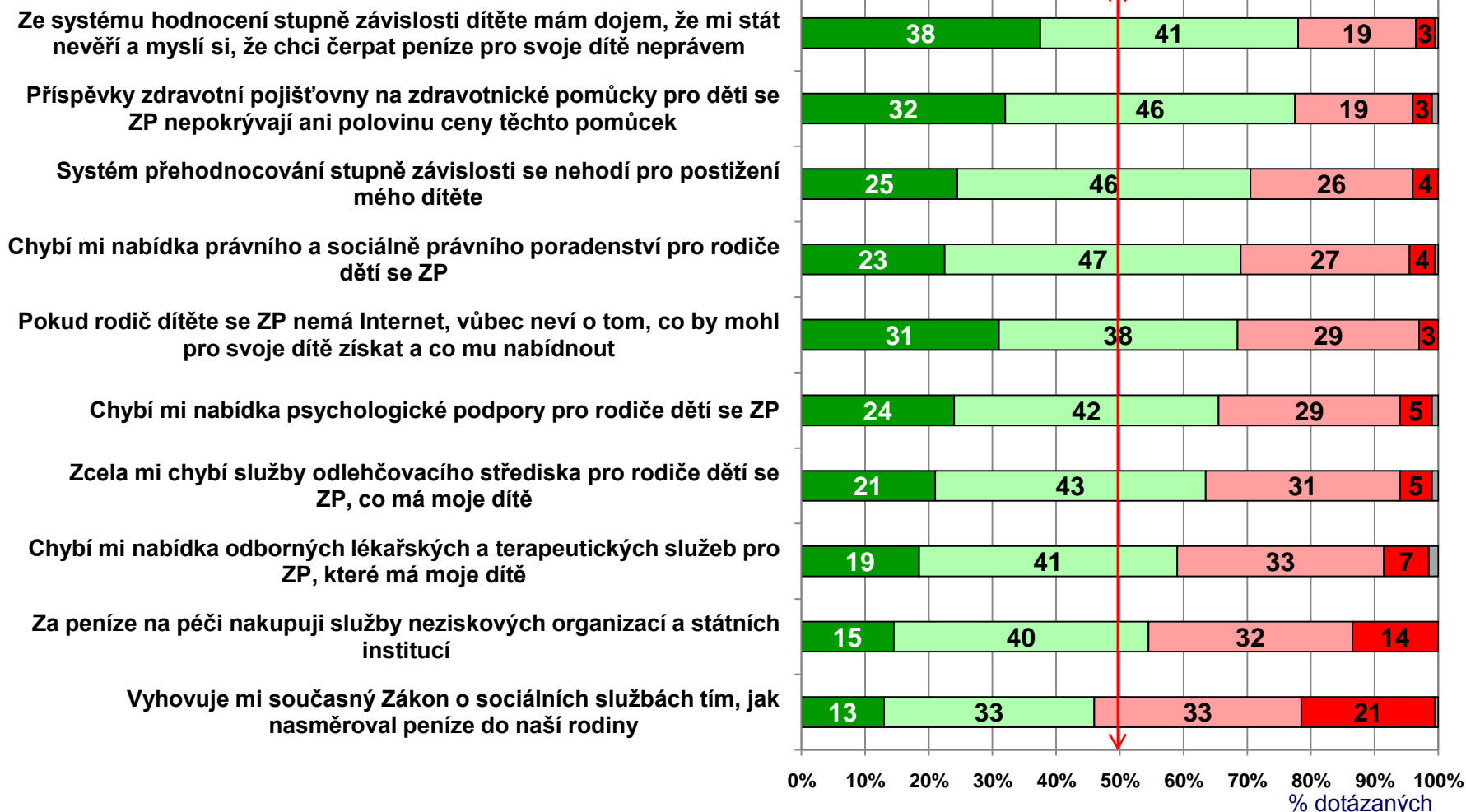
Souhlas s výroky (část 2)

N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

B07. Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky?

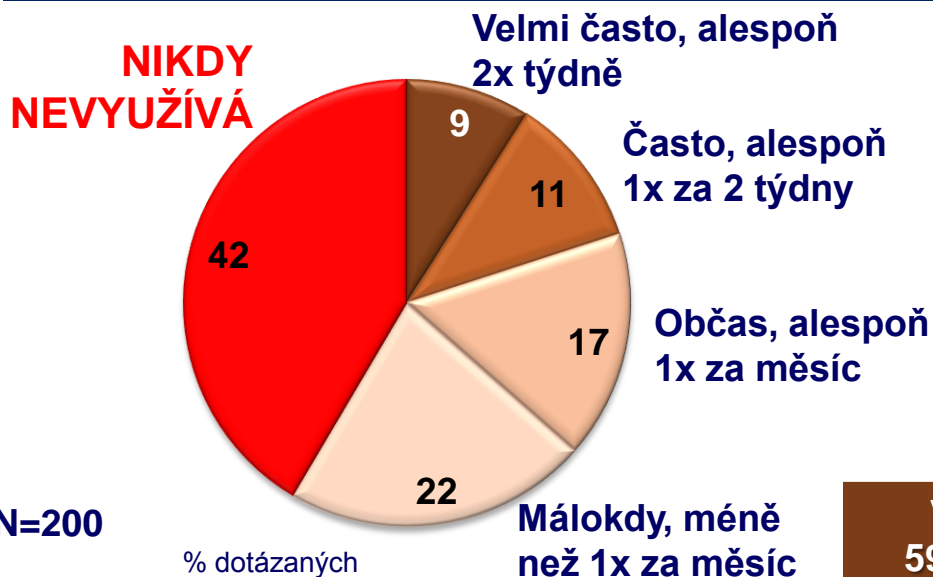
■ zcela souhlasím □ spíše souhlasím □ spíše nesouhlasím ■ zcela nesouhlasím □ neuvedeno

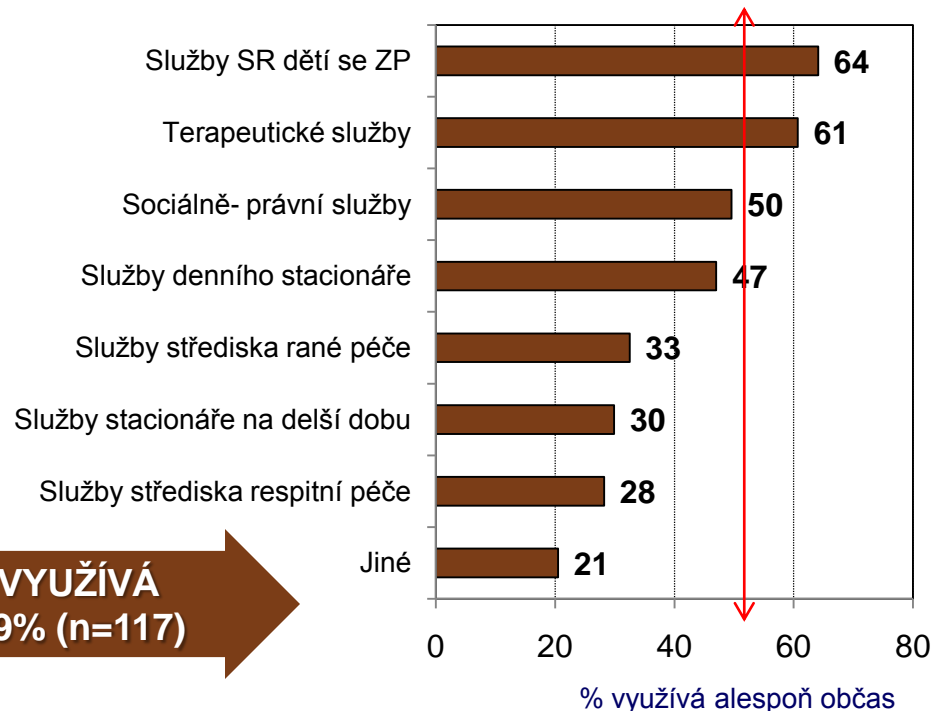
Setříděno podle „zcela + spíše souhlasí“

Využívání služeb neziskového sektoru

B08. Do jaké míry využíváte služeb neziskového sektoru (občanských sdružení, obecně prospěšné společnosti...)?

B09. Které služby využíváte?

VYUŽÍVÁ
59% (n=117)

➤ Služeb neziskového sektoru využívá něco málo přes polovinu dotázaných rodičů (59%). Nejčastěji jde o „sdružení rodičů“ a „terapeutické služby“, polovina rodičů využívá také „sociálně – právní služby“.

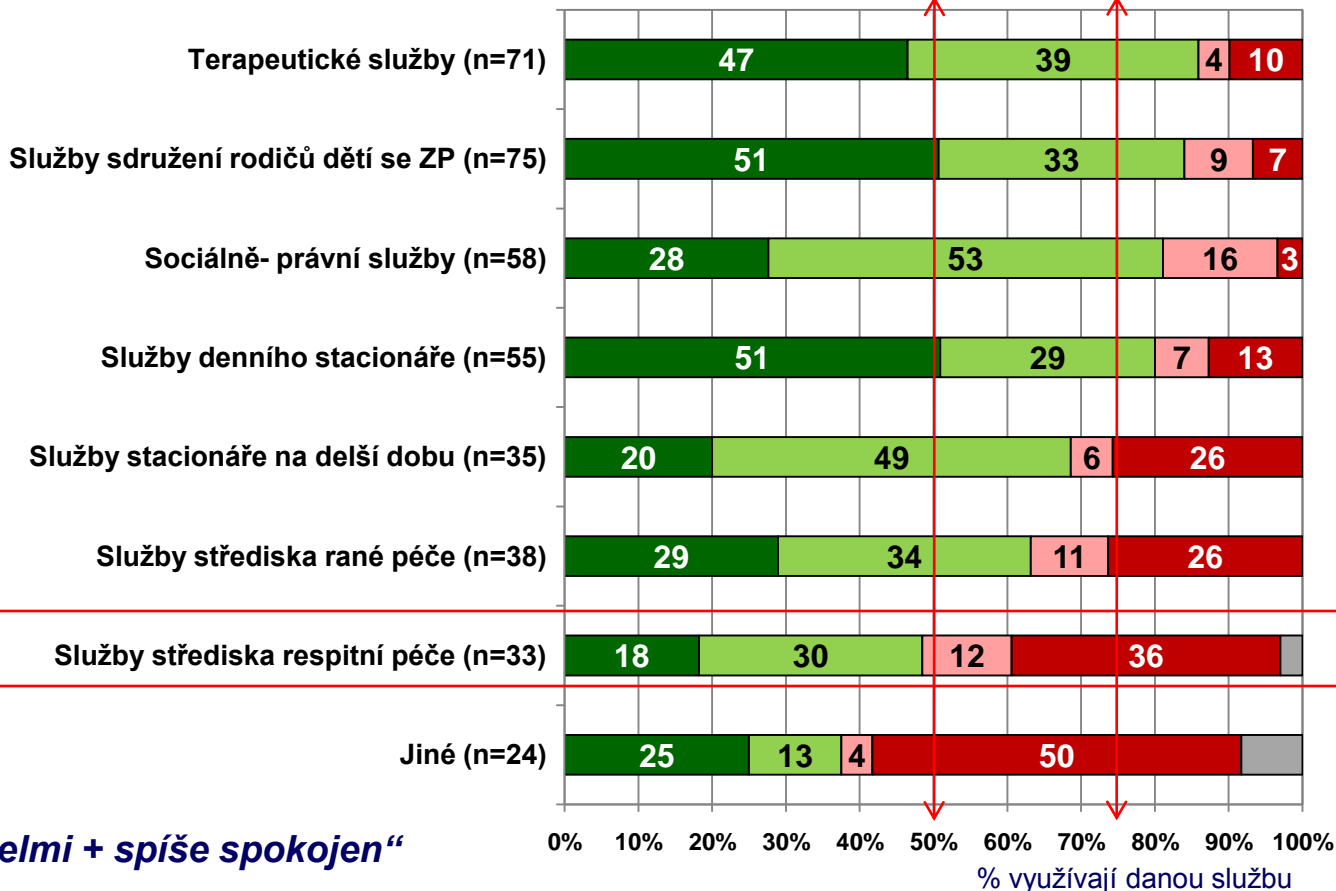
Spokojenost se službami neziskového sektoru

% využívají danou službu

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

B10. Jak jste spokojen se službami neziskového sektoru?

■ velmi spokojeni ■ spíše spokojeni ■ spíše nespokojeni ■ nespokojeni ■ neuvedeno

Nízká úroveň spokojenosti

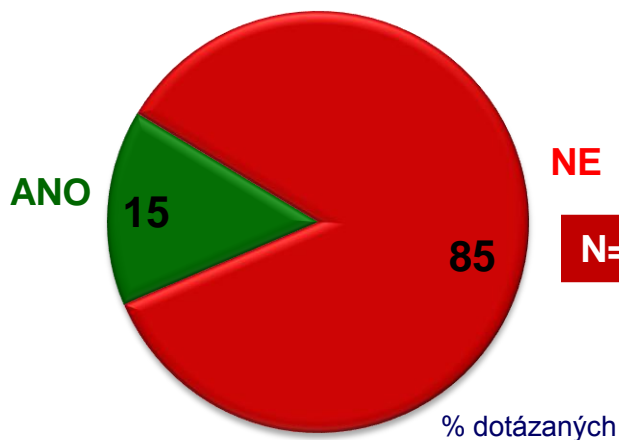
Setříděno podle „velmi + spíše spokojen“

Zapojení do sdružení rodičů

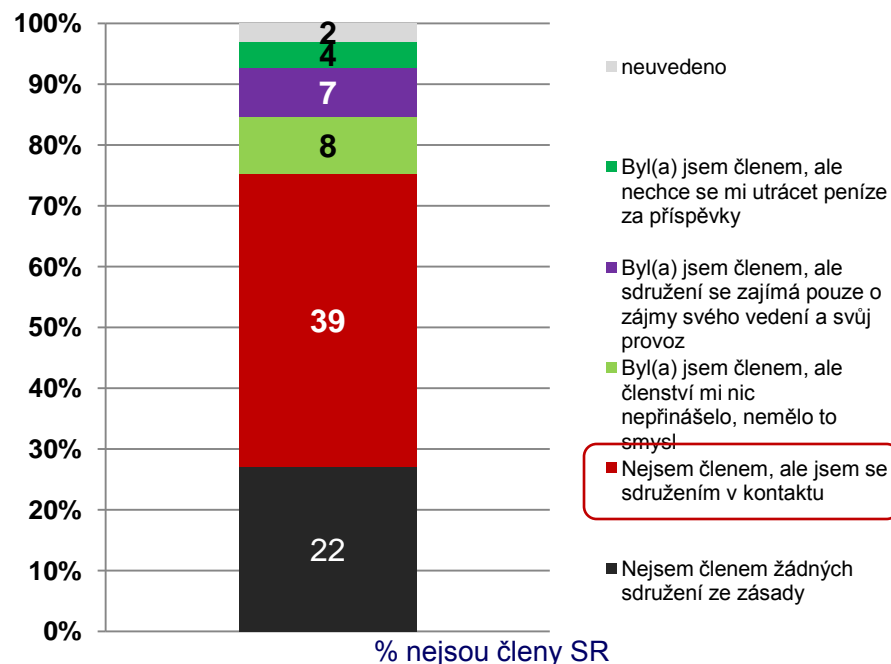
N = 200

RODIČE DĚTÍ S POSTIŽENÍM

D05. Jste členem / členkou sdružení rodičů dětí se ZP, kterým trpí Vaše dítě?

D06. Co je hlavním důvodem, že nejste členem / členkou sdružení rodičů?

➤ zapojení rodičů do SR se neliší napříč demografickými charakteristikami. Indikativně lze říci, že rodiče z obcí do 5tis. obyvatel jsou do SR zapojeni častěji (20% z nich), ale nejde o statisticky významný rozdíl.